

prima instanță: S. Gîrbu
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

dosarul nr. 2ra-2165/16

Î N C H E I E R E

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Agrepinei Ganea
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea
prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei și
prin acțiunile ilicite ale instanțelor judecătorești

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016, prin care a
fost admis apelul declarat de către Agrepina Ganea, casată hotărârea Judecătoriei
Buiucani municipiul Chișinău din 18 decembrie 2014 și emisă o nouă hotărâre cu
privire la admiterea parțială a acțiunii

c o n s t a t ă

La 16 septembrie 2014, Agrepina Ganea a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la repararea prejudiciului
cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei și prin acțiunile
ilicite ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin hotărârea Judecătoriei
Soroca din 12 iulie 2007 s-a dispus instalarea Alei Golovețchi și a lui Ghenadie
Golovețchi, fără acordul său și fără a o informa, în casa de locuit din
str. Sînzîienilor, 3, or. Soroca, care-i aparține cu drept de proprietate.

Consideră că prin adoptarea hotărârii menționate s-a comis un abuz față de
ea, lipsind-o de proprietatea sa privată, precum și i-a fost încălcat dreptul la un
proces echitabil.

De asemenea, consideră că s-a tergiversat intenționat examinarea cauzei
respective, deoarece până la urmă persoanele enunțate să devină proprietari legali.

Susține că familia Golovețchi, locuind ilegal în casa sa de locuit timp de șapte ani, i-a cauzat un prejudiciu enorm atât material, cât și moral, ea fiind alungată din casa sa de locuit, înjosită și amenințată permanent cu răfuiala.

Afirmă că până la emiterea deciziei irevocabile din 02 aprilie 2014 a Curții Supreme de Justiție, cauza respectivă a fost examinată de trei ori, hotărârile primei instanțe fiind casate și anulate prin deciziile Curții de Apel Bălți.

Solicită încasarea din bugetul de stat a sumei de 300000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei și prin acțiunile ilicite ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 18 decembrie 2014 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2016 a fost admis apelul declarat de către Agrepina Ganea, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatat faptul încălcării dreptului Agrepinei Ganea la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a fost încasată din contul bugetului de stat în beneficiul Agrepinei Ganea suma de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 22 iulie 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

Recurentul Ministerul Justiției al RM, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

Menționează că conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul examinării cauzei în fond sau în decursul a 6 luni de la intrarea în vigoare a ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale sau de scoatere de sub urmărire penală ori a actului judecătoresc de dispoziție.

Susține că ultimul act de dispoziție a instanței este decizia Curții Supreme de Justiție din 02 aprilie 2014, astfel, cererea de chemare în judecată urma a fi depusă până la 02 octombrie 2014, însă intimata a depus cererea de chemare în judecată la 18 decembrie 2014, adică a depus-o peste termenul de 6 luni stabilit expres de norma citată.

Afirmă că conform raportului prezentat de către Judecătoria Soroca, examinarea de lungă durată a cauzei se datorează faptului că majoritatea ședințelor de judecată au fost amânate din inițiativa intimatei, fie din motiv că se află peste hotare, fie că solicita amânarea ședințelor de judecată, invocând diferite motive, înaintarea cererii reconvenționale, acordarea termenului în vederea prezentării probelor noi, atragerea în proces a altor participanți, contestarea încheierilor și hotărârilor judecătorești, precum și examinarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

Relevă că în atare circumstanțe, se atestă un comportament intolerant din partea părților și a participanților la proces, care au fost antrenate în examinarea acestei cauze. Or, o atare atitudine abuzivă în exercitarea drepturilor de către părți nu urmărește decât tergiversarea procesului.

Mai relevă că conform art. 2 alin. (2) din Legea enunțată, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului

Invocă că conform art. 1 alin. (2) din Legea enunțată, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Menționează că în cea mai parte a hotărârilor pronunțate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar dacă observă existența unei anumite legături de cauzalitate între durata procedurii și atitudinea reclamantului în cursul procedurii, nu atribuie totuși întreaga răspundere a depășirii termenului acestuia, iar dacă totuși părțile au contribuit în mare măsură la prelungirea procesului, acest fapt poate să conducă instanța europeană la respingerea plângerii sub aspectul depășirii termenului rezonabil.

Susține că prejudiciul urmează a fi privit ca o compensare și nu ca o obținere a unor foloase necuvenite în bugetul de stat.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Este de menționat că nici argumentul invocat în recurs cu privire la tardivitatea cererii de chemare în judecată nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, ștampila judecătoriei Buiucani mun. Chișinău aplicată pe cererea de chemare în judecată atestă că acțiunea a fost depusă în instanță de către Agrepina Ganea la data de 16 septembrie 2014 și nu după cum invocă recurentul data de 18 decembrie 2014, prin urmare în termenul legal.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul Ministerului Justiției al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul Ministerului Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic